

Matkakertomus

SEKASTEN UNKARIN MATKASTA

28.7. - 3.8.2002

Kohteena Siilinjärven ystävyyskaupunki Hajduböszörmény

SEKASET-KUORON MATKA SIILINJÄRVEN YSTÄVYYSKAUPUNKI HAJDUBÖSZÖRMENYIHIN

Siilinjärven Sekaset-Kuoro ja kansantanssiryhmä Sähäkät tekivät onnistuneen vierailumatkan Unkariin Siilinjärven kunnan ystävyyskaupunki Hajduböszörményihin 28.7. - 3.8.2002. Sekä kuorolla että kansantanssiryhmällä oli useita esityksiä matkan aikana. Matkajärjestelyjen takana olivat sekä Suomi – Unkari-yhdistys, Siilinjärven kunta, sekakuoro Sekaset ja kansantanssiryhmä. Yhteensä siilinjärveläisiä oli matkalla 53 henkeä. Matka tehtiin lentokoneella ensin Rissalasta Helsingin kautta Budapestiin, josta oli linja-autokuljetus Hajduböszörményihin. Bussit oli kuoron ja Sähäköiden käytettävissä koko vierailuajan.

Erikseen on mainittava mainio unkarilainen oppaamme Antal Kiss, joka tuntien hyvin sekä unkarilaisen että suomalaisen kulttuurin, osasi rauhallisuudella tavalla ja mainiolla huumorilla höystäen pehmentää kansojemme erilaisesta kulttuurista johtuvaa suhtautumista asioiden etenemiseen.

Menomatka, 28.7.2002

Linnavuori

Ensimmäiset kuorolaulut kajahtivat (lupa oli kysytty) lentokoneessa ja kauniisti ne soivat siinäkin. Ensimmäinen laulu oli Merimiehen hyvästijättö ja, kun toinen lauluista ”Mä oksalla ylimmällä” alkoi, loistivat erään lentoemännän kasvot erityisen iloisina ja syykin selvisi myöhemmin. Lentoemäntä oli kotoisin Kangasalalta.

Ennen kuin lähdimme Budapestistä kohti Hajduböszörményitä, saimme tutustua parin tunnin ajan Budapestin Linnavuoreen, joka sijaitsee aivan kaupungin keskustassa Budan puolella. Linnavuorelta on kaunis näköala Tonavalle ja sen ylitse Pestin puolelle. Iltahämärän syvetessä, syttyivät tuhannet valot kaupunkiin ja Tonavan varrelle, jossa ne muodostivat kahta puolta jokea kauniin helminauhan, jonka katkaisivat valaistujen siltojen valot.

Kuva 1. Kuorolaulua Linnavuorella lähdön hetkellä.

Keskiaikainen Linnavuori on välittömästi Budan linnan pohjoispuolella. Lyhyen ajan puitteissa oli mahdollisuus vain pintapuoliseen tutustumiseen, mutta jo sen aikana sai käsityksen Linnavuoren merkityksestä Budapestin ja koko Unkarin historiaan. Linnavuoren keskeisellä paikalla sijaitsee 1250-luvulla rakennettu Matiaksen kirkko eli Kruunajaiskirkko. Kirkossa vihittiin useimmat Unkarin kuninkaat aina Matias-kuninkaasta lähtien (v. 1463). Mutta myös myöhemmin,

kun Unkari kuului kaksoismonarkia Itävalta-Unkariin, mm. keisari Frans Josef II (tunnettu Suomessa ”Sissi-elokuvasta”), vihittiin vuonna 1867 tässä kirkossa. Perinne oli se, ettei ketään hyväksytty Unkarin hallitsijaksi, ennen kuin hänet oli kruunattu tässä kirkossa.

Ja kuoro ei olisi Sekaset, ellei se myös tällä paikalla olisi kajauttanut lähtiäisiksi laulua Pyhän Tapanin patsaan juurella (Kuva 1).

Linja-automatka

Linnavuorelta lähdimme kahdella pienoissussilla etenemään kohti Hajduböszörményitä. Ilma oli ainakin suomalaiselle riittävän lämmintä, hiki valui koko ajan. Onneksi kaikilla oli samanlainen tilanne, joten ei haitannut, vaikka deodorantti välillä vähän pettikin – sitä ei oikeastaan edes huomannut koko matkan aikana. Bussit olivat ”lähes” uusia Ikarus-merkkisiä autoja, joissa oli täysautomaattinen ilmastointi – luukut auki ja luukut kiinni periaatteella. Ilma kiersi autossa hyvin ja edellämme ajaneen Sähäköiden bussin dieselin haju leijui koko ajan vienona yllämme.

Pääsimme hädin tuskin Budapestin kaupunkialueen ulkopuolelle, kun poliisiauto pysäytti Sähäköiden bussin. Kysymys ei kuitenkaan ollut ylinopeus, vaan autosta valuva öljy, joka saattoi olla vaaraksi liikenteelle. Niinpä bussit ajettiin seuraavalle liittymäpaikalle ja huoltotoimet Unkarin yössä alkoivat. Matkalaiset tulivat autosta ulos ja bussien kuljettajat korjaustöihin.

Yö oli lämmin eikä meillä siinä odotellessamme ja kuulumisia vaihtaessamme ollut mitään hätää. Kitaristimme Vesa Pölkki otti kitaransa esille ja otti kunnon soittoasennon ja jälleen laulettiin haikeasti.

Öljyvuoto selvisi varsin nopeasti, sillä polttoaineen syöttöputki oli mennyt rikki. Korjaus kesti noin tunnin ja matka jatkui jälleen. Monilla kävi varmaan mielessä ajatus siitä, että niinköhän autot kestävät perille saakka, kun alkutaipaleella oli ongelmia. Mutta niin vain selvittiin Hajduböszörményihin ja aikaakaan ei mennyt tähän noin 260 km ajoon kuin vajaa 6 tuntia ja perillä oltiin aamuyöllä noin klo 03.00. On kuitenkin sanottava, että kukaan ei valittanut, mitä nyt vitsejä väännettiin. Sitä paitsi meillä ollut mihinkään kiire, sillä aamiainen odotti klo 9.00. Me matkalaiset kallistimme päämme tyynylle kuka mihinkin aikaan, allekirjoittanut noin klo 03.30.

Kuva 2. Majoituspaikkana oli Debrecenin yliopiston alaisena toimiva opettajakoulutuslaitos.

Maanantai 29.7.2002 (Pusta)

Aamupäivän ohjelma oli alkuperäisestä muuttunut siten, että ohjelmassa ollut kaupunginjohtajan vastaanotto oli siirretty seuraavaan aamuun. Näin oli varmasti parempi, niin jäi aikaa leipäilyyn, silmien hieromiseksi auki tai muuten vain kaupunkiin tutustumiseen.

Lauluista tuttu, tarunomainen pusta oli lounaan jälkeen ohjelmassa. Pian tulisimme näkemään ja kokemaankin sitä, mitä tuntuu olla pustalla vaikka vain käymässä, niin kuin me. Hortobágyyn pusta, johon saimme tutustua, on laajuudeltaan noin 630 km² eli se on hyvin suuri tasainen aromaa-alue. Ei ihme, etteivät pustalla asuneet entisajan ihmiset uskoneet, että maa on pyöreä, sillä niin on tasainen pusta. Hortobágyyn pusta on nykyisin luonnonsuojelualue ja se on julistettu myös UNESCO:n Maailmanperintökohteeksi. Luonnonsuojelualueen hoidosta vastaa Unkarin valtio.

Paimentolaiskulttuuria pidetään pustalla yllä edelleenkin. Hevoset ovat pustan keskeinen matkailuvaltti ja hevosmies, czikós, on ylpeä omasta ammatistaan. Meille järjestettiin vankkuriajelu pustan alueelle ja siellä hevospaimenet esittivät oman, taitoa vaativan ohjelmansa. Hevospaimenten ohjelman jälkeen meille tarjoutui tilaisuus ratsastaa ja monet käyttivätkin tarjousta hyväksi. Jotkut olivat ratsastaneet jo Suomessakin – sen näki, mutta oli niitäkin, jotka ensimmäistä kertaa uskaltivat hevosen selkään. Muita pustan eläimiä olivat pitkäsarviset vesipuhvelit, jotka käyskentelivät pustalla. Saimme tutustua unkarilaisiin suuriin, karvaisiin ja likaisiin sikoihin, joiden kehuttiin olevan vähärasvaisia. Pustalla käyskentelee myös unkarilaisia sarvipäisiä lemmiä sekä lampaita ja vuohia, joita pustalla on paimennettu vuosituhansien ajan.

Ratsupiiskan läimähdykset on aina kiinnostava asia ja jotkin meistä kokeilivat ratsupiiskan käyttöä, toiset jopa lupauksia antavasti. Ratsupiiskan läimähdyksen saattaa kuulla vielä Siilinjärvelläkin, sillä muutamat henkilöt ostivat myöhemmin Unkarin tuliaisiksi oikean ratsupiiskan.

Pustalla käynnistä jäi se kuva, että monet paikalliset odottavat uuden tien valmistumista, joka oli rakenteilla pustan läpi. Palvelujen järjestämiselle ja turismille aukeavat tällöin paljon nykyistä paremmat mahdollisuudet. Nyt palvelujen tarjonta oli turhan hentoa ja monella jäi suu nappasemaan pölyisen ja kuivan pustan jälkeen. Turismi tuottaa pustalla parhaan sadon, sillä muuhun viljelykseen pusta on liian karua ja vettä on myös liian vähän. Ylisuuret turistimäärät eivät välttämättä ole kuitenkaan hyväksi pustan luonteelle.

Kuva 3. Hevospaimenen, chikóksen, esitys pustalla.

Pustan päivä alkoi hämärtyä, kun lähdimme kotimatalle ja ehti täysin pimeäksi majapaikkaan ehdittyämme. Vaikka oli jo myöhäinen, ilta ei päivä vielä ollut lopussa. Kun sattumoisin oli allekirjoittaneen syntymäpäivä, ja kutsua jatkoille noudattivat lähes kaikki kuorolaiset. Syntymäpäiväjuhlat vietettiin huoneistossa numero 108, jonne lähes kaikki kuorolaiset tulivatkin. Erinomaisen unkarilaisen kuohuviinin tahdittamana kuulumme juhlapuheita ja muisteloita. Tapio Mönkkönen itseoikeutetusti käynnisti syntymäpäiväjuhlan pitämällä juhlapuheen. Välillä kuoro lauloi yksin ja sitten laulettiin kaikki yhdessä.

Vesa Pölkki esitti kitaralla säestäen itse tekemiään hienoja lauluja. Välillä hän ja isä Heikki huuliharpulla säestivät Eliinaa, joka lauloi jälleen niin kauniisti, että teki mieli itkeä. On sanottava, etten näin hyvissä syntymäpäiväjuhlissa ole aikaisemmin ollut, en ainakaan omissa. Tunnelma oli lämmin muutenkin kuin lämpömittarilla mitattuna. Kiitos tästä kuuluu kaikille läsnä olleille!

Unten maille ehdimme melko pian puolenyön jälkeen. Jälleen oli ollut pitkä päivä ja tapahtumia niin runsaasti, että Liisa Kolehmainen loihe lausumahan, että tuntuu siltä kuin olisimme olleet Unkarissa jo kaksi viikkoa. Niin on suhteellista tuo ajan kulku. Se on juuri niin pitkä, miltä se tuntuu.

Kuva 4. Syntymäsankarin tervetuloitovutus.

Tiistai 30.7.2002 (Vastaanotto ja Debrecen)

Tänään aamupäivällä on ensimmäinen matkamme virallinen ohjelma: kaupunginjohtaja Imre Lázárin vastaanotto kaupungintalolla. Naiset pukeutuivat juhla-asuihin ja miehet pistivät parasta ylleen.

Kaupungintalon ohjelma oli tavanomaisen muodollinen: juhlapuheita ja lahjojen vaihtoa. Ilmapiiri oli kuitenkin lämmenhäinen, niin kuin vanhoilla ystävillä ikään. Elina Hokkanen esitti Vesa Pölkin säestämänä pari laulua ja Sekaset omansa.

Kaupunginjohtaja Imre Lázárin osoitti olevansa kansanmies, sillä hän oli vieraittensa kanssa juhlimassa myöhemmin torstaina ja perjantaina. Harva suomalainen kaupunginjohtaja ”jaksaa” enää lähteä epävirallisiin tilaisuuksiin juhliakseen vieraittensa kanssa. Imre Lázár oli paitsi erinomainen seuramies myös hyvä laulumies, sen saimme myöhemmin todeta.

Iltapäivällä oli vuorossa vierailu Debrecenin kaupungissa, joka on Haidu-Biharin alueen suurin kaupunki (n. 220 000 as.) ja kolmanneksi suurin koko Unkarissa. Debrecen on vanha kaupunki, sillä se sai kaupunkioikeudet jo 1300-luvulla, mutta kaupunki mainitaan ensimmäisen kerran jo 800-luvulla. Tällä hetkellä kaupunki on huomattava koulu- ja yliopistokaupunki ja se on kuuluisa reformoidun opin (liittyä uskonpuhdistukseen) keskuspaikoista Euroopassa. Kaupunkia on historiassa kutsuttu joskus Kalvinistien Roomaksi.

Kuva 5. Vesa Pölkki luovuttamassa Suomi-Unkari seuran lahjaa kaupunginjohtaja Imre Lázárille. Kaupunginjohtajan oikealla puolella on tulkkimme Antal Kiss.

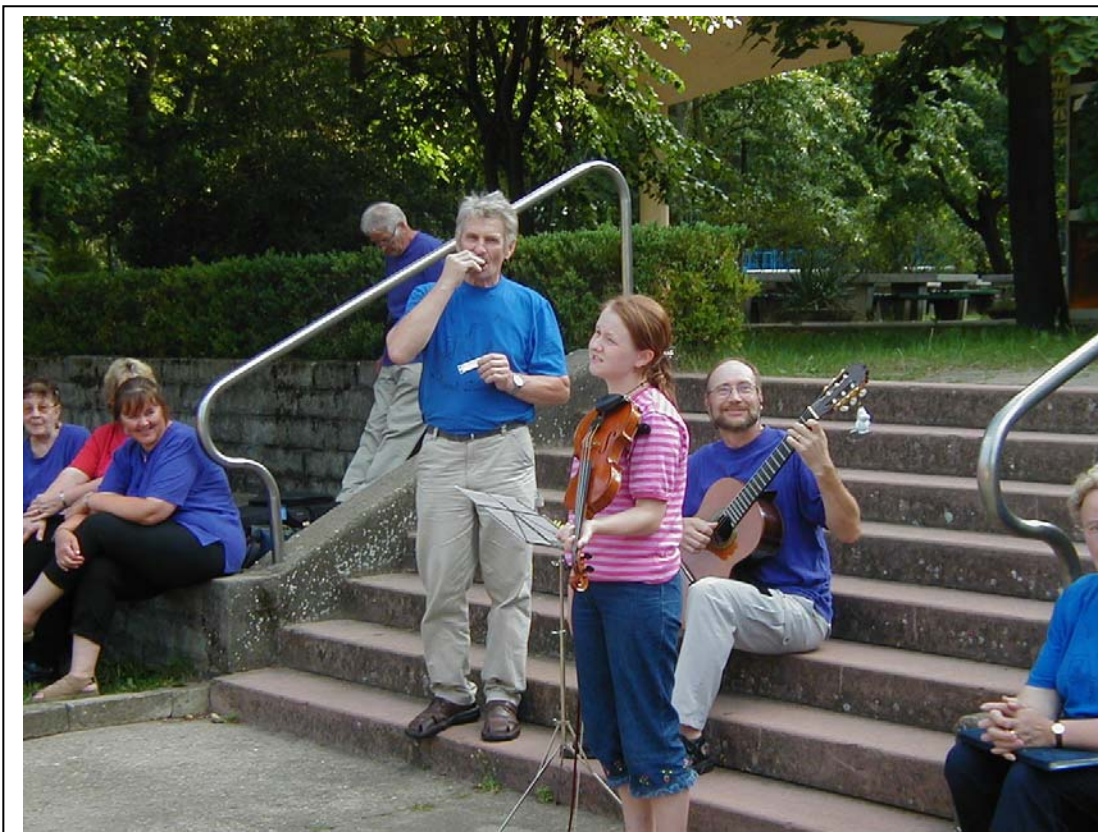
Debreceniin tultuamme meillä oli hetki omaa aikaa ostosten tekemiseen. Kauppoja syntyiikin ennätysvauhtia, kun naiset ostelivat itselleen leninkejä ja muita lahjoja viemiseksi.

Vierailimme ensimmäiseksi Debrecenin yliopistossa, jossa myös meidän mainio tulkkimme Antal Kiss työskentelee tutkijana ja opettajana perehtyen suomalais-ugrilaisten kansojen, votjakkien ja voguleiden kielten salaisuuksiin. Hänellä oli paljon mielenkiintoisia tarinoita kerrottavanaan suomalais-ugrilaisuudesta, joita me nyt kuuntelimme paljon suuremmalla hartaudella kuin konsanaan kouluaikoina.

Debrecenissä on suuri kylpylä, jossa sekä kuorolla, että Sähköillä oli esiintyminen. Katsomona olivat kylpyaltaissa lojuvat ihmiset ja innokkaimmat katsojat istuivat penkillä. Ei ollut ihan tavallinen konserttisali, eikä akustiikkakaan ollut paras mahdollinen. Kuitenkin suomalaiset esiintyivät edukseen. Erikoisen näyttävä oli Sähköiden sisään tulomarsi lippuineen ja banderolleineen. Sekä Sekaset että Sähäkät saivat raikuvat aplodit. Jos aplodien määrää olisi mitattu aplodeeraajien massamäärällä, niin ne olisivat olleet ylen runsaat.

Kuva 6. Liisa Kolehmainen, Anja Alaverronen, Eeva Karttunen ja Aune Heiskanen pukuesittelyssä.

Kuva 7. Heikki Hokkanen, Elina Hokkanen ja Vesa Pölkki esiintyivät Debrecenin kylpyläväelle.

Keskiviikko 31.7.2002 (Tokaiji)

Keskiviikkopäivä oli pyhitetty retkipäiväksi tai oikeastaan viinipäiväksi. Saisimme kerrankin todeta sen, minkä monet meistä ovat kuulleet Unkari-faneilta: Suomessa myytävä Tokaiji-viini ei ole ollenkaan sama asia kuin Unkarissa saatava Tokaji. No kohtahan se nähdään tai pikemminkin maistetaan.

Ensin kuitenkin Nyiregyházaan, joka sijaitsee noin 50 km Debrecenistä pohjoiseen. Välittömästi kaupungin ulkopuolella on Sóstón kylämuseoalue, jossa on noin 7 hehtaarin alueelle pystytetty iso joukko pustan alueen kyläkokonaisuuksia.

Tutustuminen muuten niin mielenkiintoisen alueeseen ja asiakokonaisuuteen jäi väkisenkin puutteelliseksi, koska kaikki tekstit olivat unkarinkielisiä, eikä muutakaan kunnon opastusta alueella ollut. Oli tutustuttava vain siihen, mitä silmällä saattoi nähdä, mutta se mitä esineiden ja rakennusten taustalla on joskus ollut, sitä emme kuulleet emmekä voineet siten kunnolla kuvitellakkaan.

Museokäynnin jälkeen söimme raskaan kenttälounaan Tokaiji-vuoren juurella olevassa kylässä. Vatsa täynnä suunnistimme kohti Tállyan kylää, joka on yksi neljästä Tokaiji-viinin pääkylästä, jossa isäntämme olivat järjestäneet meille kevyet viininmaistajaiset – niin me ainakin kuvittelimme. Muut kolme Tokaiji-kylää eli T-kylää ovat Tokaj, Tolcsva ja Tarcsl.

Tokaiji-viineillä on historiassa legendaarinen maine ja niistä on kerrottu ja kerrotaan edelleen tuhansia tarinoita. Kerrotaan mm., että Ranskan kuuluisa aurinkokuningas Ludvig XIV, joka oli aikakautensa suurimpia mässäilijöitä, olisi sanonut Tokaji-viinistä– Tokaiji on kuninkaiden viini ja viinien kuningas. Se on paljon sanottu!

Tietoni Tokaiji-viinistä ovat sen verran vähäiset, että kaivoin esille joskus lahjaksi saamani valkoviinikirjan. Ehkäpä sieltä löytyisi jotain asiaa valaisevaa? Ja löytyihän sieltä paljonkin, mutta tähän matkakertomukseen tiivistän vain muutamien asian, jotka ainakin allekirjoittaneelle jäivät hiukan hämäräksi.

Tokaiji-viini valmistetaan Tokaijin rypäleistä, jotka poimitaan hyvin kypsinä. Kasvuolosuhteet Tokaiji-viinin tuotantoalueilla ovat erikoiset. Sää on lämpimät ja kuivat, mutta kosteutta nousee Bodrog-joesta. Näissä erikoisissa sääolosuhteissa (kuiva/kostea) muodostuu jalohometta, joka kutistaa rypäleitä ja tiivistää niiden sokeripitoisuutta. Osa rypäleistä poimitaan aikaisemmin ja siitä saadaan Tokaiji Szamorodnia, joka voi olla kuivaa tai makeaa.

Kuva 8. Odotteleva tunnelma – muuttuu kohta juomiseksi ja syömiseksi.

Myöhemmin poimittavat rypäleet mätetään 35 l vetoisiin puusammioihin eli puttoneihin ja jätetään siihen viikoksi. Pohjalle kertyneestä erinomaisesta rypälemehusta valmistetaan tarunomaista Tokaji Essenciaa, joka oli tsaarien juomaa. Muilla ei siihen ollut varaakaan. Essencia on niin kallista, että sitä ei sellaisenaan myydä kuin kuninkaallisille, mutta sillä voidaan makeuttaa muita viinityyppejä.

Puiseen sammioon (35 l) jäljelle jääneet rypäleet survotaan massaksi ja lisätään kuivaa perusviiniä sisältävään astiaan eli gönciin (140 l). Se, kuinka monta puusammioista eli puttonia rypälemassaa lisätään perusviiniastiaan eli gönciin, määrää viinin makeuden. Parhaan perinteisen Tokaiji-viinin, Aszún, asteikko vaihtelee yhdestä puttonista kuuteen siten, että kuuden puttonin viini on parasta. Kuuden puttonin viinin vähimmäisvuosikerta on 6 + 2 vuotta eli 8 vuotta.

Palataanpa takaisin matkaohjelmaan! Saavuimme Tállyaan, pienen mäen laelle, jossa viinikellari sijaitsi. Välittömästi viinikellarin vieressä oli iso vapaa-ajan katos, josta oli hieno maisema viinitarhoihin päin. Tässä katoksessa isäntämme valmistelivat grillieviäitä ja ihmettelimme, niinköhän he ihan meitä varten grillaavat sian kylkeä. Pitää muistaa, että ei ollut kovin pitkä aika siitä, kun olimme syöneet todella vahvan kenttälounaan. Aluksi tuntui siltä, että mihin mahaan sitä jaksaa vielä syödä, mutta muutaman viinilasillisen ja herkullisten tuoksujen jälkeen sian liha maistui erinomaiselta. Viini, jota tarjoiltiin, oli 2 puttonin Tokaiji-viiniä - hyvältä se maistui!

Tukevan ruokailun jälkeen kävelimme lyhyen matkan roomalaiskatolliseen kirkkoon, jossa kuoro lauloi paikalla olleille muutaman laulun. Esiintyminen ei kuulunut viralliseen ohjelmaan. Kirkosta laskeuduimme hiukan mäkeä alaspäin, missä isäntämme sekä sekakuoro laskivat seppeleen kuuluisan unkarilaisen vapaustaistelijan Lajos Kossuthin patsaalle. Tänä vuonna tulee kuluneeksi 200 vuotta Lajos Kossuthin syntymästä.

Nousimme jälleen katoksen suojiin ja samanaikaisesti pääsimme pienissä ryhmissä tutustumaan viinikellariin ja ostamaan tuliaisviinit. Viinikellarin parasta antia oli 14 vuotta vanha Aszú-viini, joka oli todella hyvää. Viini oli maineensa veroista! Valitettavasti sitä ei Suomesta saa!

Näissä tunnelmissa – miten se sanonta kuuluukaan - laulu viini naiset! No olkoon! Ilta oli mahtava ja oli aika kiittää isäntiämme ja palata majapaikalle, jälleen monta kokemusta rikkaampana.

Torstai 1.8.2002 (Hajdúszoboszló)

Kirjoitin lehtiööni torstai on toivoa täynnä! Niinpä niin, mitä se sitten lieneekin? Eipä tiennyt tarkalleen oppaammekaan Antal, kun hän kertoi ohjelmasta. Ja hän jatkoi unkarilaiseen tapaan, en tiedä minne, miten ja milloin? Mutta mennään! Olimme jo tottuneet tähän.

Kuva 9. Hajdúszoboszlón esiintymislava toiselta rannalta nähtynä. Esiintymisvuorossa ovat Sekaset.

Päivän ohjelmassa oli Hajdúszoboszlón kylpyläkaupunki noin 20 km päässä Hajduböszörményistä. Kaupunki on saanut virallisen terveyskylpylän aseman. En tiedä, mitä se tarkalleen merkitsee, mutta merkitystä sillä varmaan on, koska sitä korostetaan voimakkaasti.

Hajdúszoboszlón terveyskylpylä on yksi Unkarin suurimpia. Sinne mahtuu samanaikaisesti yli 6000 vierailijaa, kylpijää. On siinä mahtava lihamassa! Kaikkiaan kylpylässä vierailee yli miljoona asiakasta vuodessa, joista noin 30 % on ulkomaalaisia, valtaosa saksalaisia.

Terveyskylpylä löydettiin vuonna 1925 sattumalta, kun alueelle tulleen tutkimusryhmän tehtävänä oli suorittaa öljynporauksia, mutta löydettiin kuitenkin terveyslähteet. Maan uumenista pulppuavan veden lämpötila on 73...78 °C:sta, joka sitten jäädytetään sopivaan lämpötilaan, alle 40 °C asteiseksi. Erikoista tämän tumman veden ominaisuuksissa on, että se sisältää estrogeenia, jota suositellaan gynekologisiin sairauksiin.

Jo kävely kylpylän avoaltaiden ohi teki vaikutuksen. Niin paljon ja niin tiheässä ihmisiä en ole montaakaan kertaa nähnyt. Olo on jotenkin kuin toisesta maailmasta. Tähän sitä en osaa paremmin kuvata. Esiintymispaikkana oli suuren tekoaltaan toisella rannalla oleva esiintymislava, joka oli rakennettu veden päälle. Matkaa toiselle rannalle, jossa pääosa ihmisistä oleili, oli satakunta metriä eli liian kaukana kunnolla nähtäväksi ja kuultavaksi, varsinkaan ilman kunnollisia äänitehosteita. Niitä ei paikalla ollut.

Kylpylän jälkeen oli hyvä siirtyä rauhallisimmille paikoille reformoituun kirkkoon. Nyt kuoron laulut pääsivät oikeuksiinsa ja tuntui hyvältä kuunnella laulua hyvässä akustisessa ympäristössä. Kuoron lisäksi kirkossa esittivät yksinlaulua Timo Sahrio ja Elina Hokkanen Vesa Pölkin säestämänä.

Perjantai 2.8.2002 (Kulttuuritalo)

Aamupäivä oli vapaata ohjelmaa ja se tuntui ihan hyvältä. Päivät olivat olleet tosi tiiviitä ja lepoaika oli vähissä. Mutta parempi näin kuin, että olisi ollut liian löysää.

Kuva 10. Finlandia kuorojen yhteislauluna.

Iltapäivällä oli Hajduböszörményin kuoron tapaaminen kulttuuritalolla sekä sen jälkeen molempien kuorojen, tanssiryhmien ja soololaulajien, meiltä Elina Hokkanen sekä Vesa Pölkin esiintymiset. Nyt esiintymispuitteet olivat erinomaiset ja yleisöäkin oli paikalla ihan kohtuullisesti. Sekaset selvisi urakastaan hyvin ja se pienoinen väsyminen, joka en-

simmaisella jaksolla paistoi esiintymisestä, korjaantui toisella jaksolla ja laulujen sointi oli miellyttävä. Hienoa kuultavaa oli Sekasten ja unkarilaisen kuoron yhdessä suomeksi laulama Finlandia. Elinan ja Vesan esitys sai erittäin raikuvat ja ansaitut aplodit.

Kulttuuritalolta siirryimme läheisen ulkoilmamuseon pihamaalle jäähyväisjuhlia varten. Viinin lisäksi tarjolla oli unkarilaista perinneruokaa slambucia, jonka reseptiä en pannut ylös (Vesa tuntee hyvin reseptin, jos joku haluaa tietää sen.). Ainakaan kovin kevyeltä se ei tuntunut. Jäähyväisjuhla oli varsinkin loppuillasta jo kaihoisan oloinen, mutta niinhän se aina on ja niin kai sen pitää olla. Näin joku kaipaus jää sisälle tulevia aikoja varten ja silloin mukava tavata taas uudestaan!

Minulle jäi illasta erityisesti mieleen seuraava tapahtuma. Juuri ennen lähtöämme majapaikalle viereeni tuli pitkä unkarilainen mies ja aloitti keskustelun. Aluksi puhuttiin niitä näitä, mutta sitten hän kertoi tutkineensa Suomen talvisodan asioita ja sanoi olevansa kovasti kiinnostunut niistä. Hän kertoi, että unkarilaisia vapaaehtoisia oli talvisodassa taistellut Suomessa puolesta noin 2500 miestä. Hän kertoi tehneensä aiheesta jutun alueelliseen Hajdu-Biharin lehteen. Mies oli edellä mainitun lehden toimittaja. Silloin tuntui siltä, että jonkinasteisia sukulaiskansoja me varmaan olemme, sillä ei noin kaukaa olisi tullut niin suurta määrää miehiä taistelemaan vieraan maan puolesta talvisen hyttävien olosuhteisiin.

Kuva 11. Jäähyväisjuhlan laulutaukio.

Lauantai 3.8.2002 (Paluumatka)

Majapaikasta lähdettiin Budapestin Ferihegyn lentokentälle aamuvarhaisella klo 3.30. Linja-automatka oli väsyneiden ihmisten tyypillistä torkkumista, joten siitä ei kannata sen enempää kirjoittaa. Sen voi todeta, että nyt kaikki meni kommelluksitta aina perille saakka.

Lopuksi

Mielestäni matka onnistui erittäin hyvin. Siitä riittää kertomista vielä monta tarinaa sekä vieraille, mutta varsinkin meidän mukana olleiden tavatessa toisemme. Tarinat ovat siitä hyviä kasveja, että ne pyrkivät kasvamaan ja jalostumaan vuosien varrella, kun niitä sopivasti kastelee.

Yhden asian sanoisin vielä lopuksi ja uskoisin olevan kaikkien kuorolaisten viesti Kirstille. Kiitos Kirstille tästä matkasta, kiitos niistä seitsemästä vuodesta, jotka olet jaksanut uurastaa kuoron kanssa. Halataan, kun tavataan! Tämä ero ei

ole tarinan loppu eikä sen alku. Se on vain osa elämää – eron tuskaa ja tapaamisen riemua. Sellaista elämä on, tai niin kuin ranskalaiset sen hienosti sanovat – C'est la vie!

Kaikkea hyvää Sinulle tulevassa elämässä!

Erkki Karttunen

J.K. Muistiinmerkitsijänä ja kanssaeläjänä kiitän kaikkia matkakumppaneita miellyttävästä ja mielenkiintoisesta matkasta!